

KOERU KESKKOOLI ÕPPEKAVA

SISUKORD

ÜLDSÄTTED.....	5
MISSIOON	5
VISIOON.....	5
KOOLI PÕHIVÄÄRTUSED	5
§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja üldehitus	5
ÜLDOSA	7
§ 2. Põhihariduse alusväärtused.....	7
§ 3. Põhikooli sihiseade	7
§ 4. Gümnaasiumihariduse alusväärtused	8
§ 5. Gümnaasiumi sihiseade	8
ÕPPEKAVA ÜLDOSA.....	9
§ 6. Õppe- ja kasvatusesmärgid	9
§ 7. Õppe ja kasvatus korralduse alused	9
§ 8. Pädevused	10
ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPIKESKKOND	16
§ 9. Õppimise käsitus.....	16
§ 10. Õpikeskkond.....	17
I KOOLIASTE (1.-3. klass).....	19
§ 11. I kooliastmes taotletavad pädevused	19
§ 12. Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastmes	20
II KOOLIASTE (4.-6. klass)	21
§ 13. II kooliastme pädevused	21
§ 14. Õppe ja kasvatus rõhuasetused II kooliastmes.....	22
III KOOLIASTE (7.-9. klass).....	23
§ 15. III kooliastme pädevused	23
§ 16. Õppe ja kasvatus rõhuasetused III kooliastmes	24
TUNNIJAOTUSPLAAN, VALIKURSUSTE LOEND JA VALIMISE PÕHIMÕTTED	25
§ 17. Õppekorraldus põhikoolis.....	25
§ 18. Kohustuslikud ja valikõppeained.....	25
§ 19. Tunnijaotusplaan õppeainete ja kooliastmete kaupa	25

§ 20. Valikained ja keeleõpe põhikoolis ja nende valimise põhimõtted.....	27
§ 21. Õppe korraldamine gümnaasiumis	27
§ 22. Valikkursused gümnaasiumis ja nende valimise põhimõtted.....	28
§ 23. Läbivad teemad ja nende käsitlemise ning lõimingu põhimõtted	28
„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“	28
„Keskkond ja jätkusuutlik areng“	29
„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“	29
„Kultuuriline identiteet“	29
„Teabekeskkond“	30
„Tehnoloogia ja innovatsioon“	30
„Tervis ja ohutus“	31
„Väärtused ja kõlblus“	31
§ 24. Lõimimise põhimõtted.....	31
§ 25. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	32
LIIKLUSKASVATUS	33
§ 26. Liikluskasvatus Koeru Keskoolis	33
§ 27. Liikluskasvatuse läbiviimine	33
HINDAMINE NING KLASSI JA PÕHIKOOI LÕPETAMINE	34
§ 28. Hindamine.....	34
§ 29. Kujundav hindamine.....	35
§ 30. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus.....	35
§ 31. Hindamine 1. klassis.....	36
§ 32. Kokkuvõtavad hinded ja järgmisse klassi üleviimine	36
§ 33. Põhikooli lõpetamine	38
HINDAMINE JA GÜMNAASIUMI LÕPETAMINE	39
§ 34. Hindamine.....	39
§ 35. Kujundav hindamine.....	39
§ 36. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus.....	40
§ 37. Kokkuvõtavad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine	41
ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMINE NING NÕUSTAMINE	42
§ 38. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine.....	42
§ 39. Hindamine ja koolikohustuse täitmise märkimine e-Koolis.....	42
§ 40. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord.....	43
§ 41. Põhikooli õpilase käitumise ja hoolsuse kohta tagasiside andmise kord.....	43

§ 42. Hinde vaidlustamine	43
HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUS	44
§ 43. Hariduslike erivajadustega õpilased	44
§ 44. Hariduslike erivajadustega õpilased gümnaasiumis	44
§ 45. HEVKO	45
§ 46. Õpiedu Ümarlaud.....	45
§ 47. Töö õpiraskustega õpilastega.....	45
§ 48. Nõustamiskomisjoni soovitude rakendamine	46
§ 49. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele.....	47
KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDUS	48
§ 50. Karjääriõpetuse lähtealused	48
§ 51. Karjääriteenuste korralduskava eesmärgid	48
§ 52. Tegevused	49
§ 53. Ressursid.....	49
KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	50
§ 54. Kooli õppekava uuendamine ja täiendamine	50

ÜLDSÄTTED

MISSIOON

Koeru Keskkooli missioon on luua õpilastele võimalus omandada põhi- ja gümnaasiumiharidus, kujuneda isiksuseks, kes tuleb toime oma elu ja tööga, kes on valmis elukestvaks õppeks ja aitab kaasa ühiskonna arengule ning väärtustab tervislikku eluviisi.

VISIOON

Koeru Keskkool on turvalise õpikeskkonnaga jätkusuutlik ja innovaatiline kool, mis tagab hariduse omandamiseks võrdsed võimalused kõikidele õpilastele, on iga õpilase individuaalset arengut toetav kool, kus on parimad võimalused huviharidusega tegelemiseks.

KOOLI PÕHIVÄÄRTUSED

Kooli põhiväärtused on areng ja teadmised, turvalisus ja koolirõõm, ühtekuuluvus ja meeskonnatöö, lugupidamine enese ja kaasinimese vastu, eesti keele ja kultuuri ja sporditraditsioonide hoidmine, tervislik eluviis ning loodushoid, kokkuvõtte ja säästev areng.

- (1) Kooli eesmärgiks on kujundada noore inimese arengut enese väärtustamise ja eduka ühiskondliku koostoimimise kaudu.
- (2) Koeru Keskkoolis tagatakse meeskonnatöö tulemusena eesmärgipärane õpetamine ja õppimine, lähtudes õpilase individuaalsusest.
- (3) Kõigi kooli töötajate ülesandeks on isikliku eeskujuga aidata kaasa aktiivse, koostööle orienteeritud ja teadlike valikutega noore kasvatamisele.

§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja üldehitus

Koeru Keskkooli (edaspidi „Kooli“) õppekava on koostatud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ alusel.

Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted;
- tunnijaotusplaan, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted;
- läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted;

- lõimingu põhimõtted;
- loov- ja uurimistöö korraldamise põhimõtted;
- ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
- õppe ja kasvatuse korraldus;
- hindamise korraldus;
- õpilaste ja vanemate teavitamise korraldus;
- õpilaste juhendamine ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
- karjääriteenuste korraldus;
- kooli õppekava täiendamise ja rakendamise kord.

ÜLDOSA

§ 2. Põhihariduse alusväärtused

- (1) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
- (2) Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.
- (3) Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, Lastekaitseseaduse, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest.
- (4) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul.

§ 3. Põhikooli sihiseade

- (1) Kool aitab kaasa õpilaste kasvatamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad elus ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- (2) Põhikool tagab õpilasele eakohase tunnetusliku, kõlbelise, füüsilise ja sotsiaalse arengu ning tervikliku maailmapildi kujunemise.
- (3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond.
- (4) Põhikool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena.
- (5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.
- (6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilaste vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- (7) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 4. Gümnaasiumihariduse alusväärtused

- (1) Gümnaasiumihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalset eripära.
- (2) Gümnaasiumis luuakse õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks.
- (3) Gümnaasiumis jätkatakse põhikoolis teostatud väärtuskasvatust.

§ 5. Gümnaasiumi sihiseade

- (1) Gümnaasiumi ülesanne on noore inimese ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades.
- (2) Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või gümnaasiumijärgses kutseõppes.
- (3) Nimetatud ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:
  - õpilaste iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
  - adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
  - iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
  - edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
  - kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

ÕPPEKAVA ÜLDOSA

§ 6. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

- (1) Õppekava rõhuasetus on õpilaste poolt õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste ja pädevuste omandamisel ja nende hindamisel.
- (2) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessis, kodu ja kooli koostöös.
- (3) Väärtustame koolikeskkonda ja töökasvatust.
- (4) Kõik koolis tegutsevad isikud lähtuvad oma tegevuses kooli põhiväärtustest.
- (5) Õppe- ja kasvatustegevuses laseme õpilastel seada oma sihid, võimaldame õppida töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning anname õpilastele võimaluse leida erinevaid töömeetodeid.
- (6) Õpetajad järgivad, et kavandatud õpitulemused, tagasisidestamine, õppemetoodika ja sisuteemad lõimuvad omavahel ning lähtuvad õpilaste võimetest.

§ 7. Õppe ja kasvatuse korralduse alused

- (1) Õppeaeg
  - Kooli õppetöö toimub päevases ja mittestatsionaarses õppevormis.
  - Õppeaasta arvestusühikud on õppetund, -päev, -nädal, trimester.
  - Õppetöö toimub 175 kalendripäeval.
  - Õppetunni pikkuseks on 45 minutit.
  - Õppeaastas on kolm trimestrit.
  - Õpilase nädalakoormus õppetundides on määratud tunnijaotusplaanis riiklikust õppekavast ja kooli õppekavast lähtuvalt.
  - Õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus õppetundides on:
    1. klassis 20 tundi;
    2. klassis 23 tundi;
    - 3.-4. klassis 25 tundi;
    5. klassis 28 tundi;
    - 6.-7. klassis 30 tundi;
    - 8.-9. klassis 32 tundi.

- Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas määratakse antud poolaasta tunniplaanis. Tunniplaani kinnitab kooli direktor.
  - Koeru Keskkoolis kehtivad Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt kehtestatud koolivaheajad.
  - Koeru Keskkool võimaldab gümnasistidele õppe üldsuunas.
  - Õppeaasta arvestusühikud gümnaasiumiosas on õppetund, -päev, -nädal, kursus, õppeaasta.
  - Gümnaasiumi õpilase õppeaasta jooksul läbitud kursuste hulk on määratud tunnijaotusplaanis, mis on koostatud riiklikust õppekavast, kooli õppekavast ja õpilase valikutest lähtuvalt.
- (2) Luuakse võimalused tugisüsteemide võrgustiku toimimiseks individuaalselt või rühmiti nii õpi- ja käitumisraskuste puhul kui ka andekamate õpilaste arendamiseks.
- (3) Erinevad õppevormid:
- õppekäigud;
  - spordi- ning matkapäevad;
  - õppeaineid lõimivate projektide päevad;
  - e-õppepäevad;
  - praktikumid.

§ 8. Pädevused

- (1) Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja õppeainepädevusteks.
- (2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
- (3) Üldpädevused on:
- kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

- sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida terveid eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
- suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgi, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

- digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.
- (4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.
- (5) Õpetuse integratsioon toetab õpilase üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Õpetuse integratsioon saavutatakse läbivate teemade, temaatiliste rõhuasetuste ja õppeülesannete abil. Õpetuse integratsioon eeldab kokkulepitud õppekorralduse ja hindamis põhimõtete järgimist, õpetajate vahelist koostööd pädevuste konkretiseerimisel, õpetuse eesmärkide püstitamisel, õpituatsioonide loomisel ja eri ainetele ühiste probleemide ja mõistestiku määratlemisel.
- (6) Ainekavades esitatakse nii klassiti õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele tagasisidet.

(7) Üldpädevuste kujundamine koolis

Jrk.	Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ja tunni- ja koolivälises tegevuses	Ülekoolilised tegevused, mis kujundavad vastavat pädevust
1.	<u>Kultuuri- ja väärtuspädevus</u> – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja	Vabariigi aastapäeva aktus, õpilaskonverents, loovtööde konverents, emakeelepäev, erinevad näitused, ainenädalad, Koeru piirkonna üritused, kohtumised erinevate elualade

	rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.	inimestega, noorkotkaste ja kodutütarde organisatsiooni erinevad üritused, ülekooliline tegevus.
2.	<u>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</u> – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.	Kodanikupäeva tähistamine, õpetajate päev, kohtumised eri eluvaldkondade inimestega.
3.	<u>Suhtluspädevus</u> – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.	Spordi- ja liikumisüritused, erinevad ainenädalad ja -päevad, projektõpe.

4.	<u>Õpipädevus</u> – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.	Viktoriinid, ainenädalad, projektõpe, koolitunnid vanemalt õpilaselt nooremale.
5.	<u>Digipädevus</u> – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	Ainenädalad, projektõpe, digivahendite kasutamine, õppetunnid arvutiklassis, aineülesed projektid, konkurssidel osalemine, referaatide, uurimistööde, loovtööde koostamine ja esitlemine, robotika ja tehnoloogiaring põhikoolile.
6.	<u>Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus</u> – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma	Olümpiaadid ja konkursid, projektõpe.

	loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.	
7.	<u>Ettevõtlikkuspädevus</u> - suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.	Projektõpe, töövarjupäev, konverentsid, õpetajate päev.

ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPIKESKKOND

§ 9. Õppimise käsitlus

- (1) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.
- (2) Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikuses toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks.
- (3) Õpikeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õpikeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused.
- (4) Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasti ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima.
- (5) Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised.
- (6) Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus.
- (7) Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.
- (8) Õpetamine on õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimine viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.
- (9) Kasvatus on õpilase suhete kujundamine teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(10) Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd (koostamisel lähtutakse kooli poolt kinnitatud alusmaterjalidest) ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

(11) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

(12) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

§ 10. Õpikeskkond

- (1) Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
- (2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist.
- (3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse toetav, sõbralik, usalduslik õhkkond;
- toetatakse häid ideid ja positiivseid uuendusi;
- lähtutakse rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib Koeru Keskkool, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume ja virtuaalses õpikeskkonnas.

(6) Õppe- ja kasvatustööd toetavad tugispetsialistid, raamatukogu ja pikapäevarühm.

I KOOLIASTE (1.-3. klass)

§ 11. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- (1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- (2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- (3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- (4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- (5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- (6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- (7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- (8) käitub loodust hoidvalt;
- (9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- (10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- (11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seotuvaid käitumisreegleid;
- (12) kodukoha keelt ja kultuuri;
- (13) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- (14) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- (15) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;

(16) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

§ 12. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamisel I kooliastmes kasutatakse üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

II KOOLIASTE (4.-6. klass)

§ 13. II kooliastme pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- (1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- (2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- (3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- (4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- (5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- (6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- (7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- (8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- (9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- (10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- (11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- (12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- (13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- (14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;

(15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§ 14. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

- (1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:
- õpмотivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
  - huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  - õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  - õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- (2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

III KOOLIASTE (7.-9. klass)

§ 15. III kooliastme pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- (1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- (2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt;
- (3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- (4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- (5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- (6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- (7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- (8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- (9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- (10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- (11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- (12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- (13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- (14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 16. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

- (1) Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitähtsuseks aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidel ja võimetele vastavat õpiteed valida.
- (2) Kolmandas kooliastmes keskendutakse:
  - õpimotivatsiooni hoidmisele;
  - õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
  - erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
  - pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
  - õpilaste erivõimete ja huvidel arendamisele;
  - õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

TUNNIJAOTUSPLAAN, VALIKKURSUSTE LOEND JA VALIMISE PÕHIMÕTTED

§ 17. Õppekorraldus põhikoolis

- Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat.
- Kooli õppekava alusel toimuv õppes osalemine toimub ilma õpilaste- või vanematepoolse kaasrahastamiseta.
- Koolis ja väljaspool kooli toimuva õppe ja kasvatuse korraldamisel lähtub kool riiklikes õppekavades ja teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest.

§ 18. Kohustuslikud ja valikõppeained

Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
- võõrkeeled: A-võõrkeel (inglise keel), B-võõrkeel (vene või saksa keel);
- matemaatika: matemaatika;
- loodusained: loodusained, loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- sotsiaalsed: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
- kunstained: muusika, kunst;
- tehnoloogia: käeline tegevus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
- kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.

§ 19. Tunnijaotusplaan õppeainete ja kooliastmete kaupa

(1) Kohustuslikud ja valikained kajastuvad põhikooli tunnijaotusplaanis, mille koostamisel on lähtutud riiklikust õppekavast.

(2) Esimeses kooliastmes on asendatud kunsti- ja tööõpetuse nimetus käelise tegevusega ning loodus- ja inimeseõpetuse nimetus loodusainega.

I kooliaste

Õppeaine	Riiklik	Valikud	1	2	3
Eesti keel	19		6	7	6
A-võõrkeel (inglise)	3		0	0	3
Matemaatika	10	2	4	4	4

Loodusained (loodus- ja inimeseõpetus)	3 2	1	0 1	1 1	2 1
Muusika	6		2	2	2
Käeline tegevus (kunst ja tööõpetus)	4,5 4,5		1 2	1 2	1 2
Kehaline kasvatus	8	1	3	3	3
Rütmika		2	1	1	0
Majandusõpe		1	0	0	1
Informaatika		1	0	1	0
			20	23	25

II kooliaste

Õppeaine	Riiklik	Valikud	4	5	6
Eesti keel	11	1	5	4	3
Kirjandus	4		0	2	2
A-võõrkeel (inglise)	9	2	4	4	3
B-võõrkeel (saksa/vene)	3	1	0	0	4
Matemaatika	13	1	5	5	4
Loodusõpetus	7		2	2	3
Ajalugu	3	1	0	2	2
Inimeseõpetus	2		0	1	1
Ühiskonnaõpetus	1		0	0	1
Muusika	4		2	1	1
Kunst	3		1	1	1
Tehnoloogiaõpetus/Käsitöö ja kodundus	5		1	2	2
Kehaline kasvatus	8		3	3	2
Informaatika		2	0	1	1
Majandusõpe		1	1	0	0
			24	28	30

III kooliaste

Õppeaine	Riiklik	Valikud	7	8	9
Eesti keel	6		2	2	2
Kirjandus	6		2	2	2
A-võõrkeel (inglise)	9		3	3	3
B-võõrkeel (saksa/vene)	9		3	3	3
Matemaatika	13	2	5	5	5
Loodusõpetus	2		2	0	0
Geograafia	5		2	1	2
Bioloogia	5		1	2	2
Keemia	4		0	2	2
Füüsika	4		0	2	2
Ajalugu	6		2	2	2
Inimeseõpetus	2		1	1	0
Ühiskonnaõpetus	2		0	0	2

Muusika	3		1	1	1
Kunst	3		1	1	1
Tehnoloogiaõpetus/ Käsitöö ja kodundus	5		2	2	1
Kehaline kasvatus	6		2	2	2
Informaatika		2	1	1	0
			30	32	32

§ 20. Valikained ja keeleõpe põhikoolis ja nende valimise põhimõtted

- (1) Valikained põhikoolis on kooli valik ja on esitatud tunnijaotusplaanis. Põhikoolis on valikaineteks rütmika, informaatika ja majandusõpe. Rütmika on osa tervislikust eluviisist ja toetab kooli tantsutraditsioone. Informaatika on oluline digipädevuse saavutamiseks, majandusõpe ettevõtlikkuse arendamiseks ning toimetulekuks igapäevaelus ja karjääri planeerimises.
- (2) A-võõrkeeles on inglise keel ja seda asutakse õppima vastavalt riiklikule õppekavale 3. klassis. 6. klassis lisandub B-võõrkeel, milleks on kas saksa või vene keel. Keelerühmade moodustamisel lähtutakse olemasolevast õpetajate ressursist, õpilase soovist ja õppeedukusest.

§ 21. Õppe korraldamine gümnaasiumis

Gümnaasiumi lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud minimaalselt 96 kursust, millest 63 on riiklikult kohustuslikud ja ette määratud riiklikus õppekavas (RÕK-s) Üks kursus hõlmab 35 õppetundi. Gümnaasiumis on õppekava läbimiseks arvestatud 3 aastat.

Õppeaine	Kursuste arv RÕK-s	Lisakursuste arv Koeru KK-s	Kursuste arv kokku Koeru KK-s	10	11	12
Eesti keel	6	1	7	2	2	3
Kirjandus	5	1	6	2	2	2
Inglise keel	5	5	10	3	3	4
Saksa keel/Vene keel	5	1	6	2	2	2
Kitsas/Lai matemaatika	8 / 14	7 / 1	15 / 15	5	5	5
Bioloogia	4	1	5	1	2	2
Loodusgeograafia	2		2	2	0	0
Füüsika	5		5	2	2	1
Keemia	3	1	4	2	1	1
Ajalugu	6		6	2	2	2
Ühiskonnaõpetus	2		2	0	1	1
Inimeseõpetus (perekonnaõpetus)	1		1	0	1	0
Inimgeograafia	1		1	0	1	0

Psühholoogia		1	1	0	0	1
Muusika	3		3	1	1	1
Kunst	2		2	1	1	0
Kehaline kasvatus	5		5	2	2	1
Uurimistöö alused		2	2	0	2	0
Kokku	63 / 69	19 / 14	83	27	30	26

§ 22. Valikkursused gümnaasiumis ja nende valimise põhimõtted

- (1) Valikkursuste valiku ja läbimise kohta peavad arvestust õpilane, klassijuhataja ja õppejuht.
- (2) Valikainete grupe võib moodustada 10.-12. klassi õpilastest.

Ainevaldkond	Õppeaine
Keel ja kirjandus (4)	Eesti keel
	Kirjandus
Võõrkeel (6)	Inglise keel
	Saksa keel/vene keel
Loodusained (8)	Bioloogia
	Loodusgeograafia
	Füüsika
	Keemia
Sotsiaalsained (7)	Ajalugu
	Ühiskonnaõpetus
	Inimeseõpetus (perekonnaõpetus)
	Inimgeograafia
	Psühholoogia
Kehaline kasvatus (2)	Kehaline kasvatus
Usundiõpetus (2)	Usundiõpetus
Riigikaitse (2)	Riigikaitse
Majandus- ja ettevõtlusõpe (2)	Majandus- ja ettevõtlusõpe
Valikained	Autoõpetus (3)
	Eelkutseõpe – infotehnoloogia (1)
	Eelkutseõpe – toiduainete tehnoloogia (2)
	Joonestamine (2)
	Nüüdiskunst (2)
	Rahvatants (1-3)
	Seltskonnatants (1)
	Soome keel (2)
	Tootmise ja ettevõtluse alused (1)

§ 23. Läbivad teemad ja nende käsitlemise ning lõimingu põhimõtted

„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

- (1) Läbiva teema käsitlemise kaudu teadvustab õpilane endale karjääriotsustega seotud põhiküsimused ja teemad.

- (2) Läbiva teema tähtsustamiseks võimaldakse majandusõpetust kõikides kooliastmetes ning riigikaitset gümnaasiumis. Kooli karjäärikoordinaator korraldab ettevõtlusnädalat ja õppekäike erinevatesse ettevõtetesse ning kutsub erinevate elualade esindajaid kooli esinema. Samuti jälgib ta, et koostöös Rajaleidja karjäärikoordinaatoritega saavad lõpuklasside õpilased teha ära võimekuse ja elukutsevaliku testid ning vestelda spetsialistiga karjääri planeerimisest. Õpilased külastatavad erinevaid karjäärimesse ja osalevad töövarjupäeval.

„Keskond ja jätkusuutlik areng“

- (1) Taotleme, et õpilane omandab teadmisi loodusest kui terviklikust süsteemist, teadvustab inimese sõltuvust loodusvaradest ja -ressurssidest, teadvustab keskkonna- ja globaalprobleeme, on keskkonnaküsimustega tegelemisel vastutustundlik, mõistab ja hindab keskkonda säästvat eluviisi ja osaleb meelsasti keskkonnaettevõtmistes.
- (2) Viime läbi ainealaseid klassidevahelisi ja ülekoolilisi üritusi (matkad, õppeekskursioonid, ja viktoriinid). Kasutame uurimuslikku õpet. Osaleme vastavalt võimalustele maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes tegevustes või projektides.
- (3) Õpilased võivad läbivast teemast lähtuda loovtöö valikul või gümnaasiumis õpilasuurimuse või praktilise töö koostamisel.

„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

- (1) Eesmärgiks on kujundada sotsiaalselt aktiivsed, algatusvõimelised, koostöövalmid ja vastutustundlikud ühiskonnaliikmed.
- (2) Nimetatud oskusi, teadmisi ja väärtusi kujundavad ja toetavad kõik koolis õpetatavad õppeained.
- (3) Õpilasesinduse kaudu julgustame õpilasi tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma ka sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Õpilased osalevad noortevolikogus, õpilasesinduses ja teistes noorteorganisatsioonides.
- (4) Kodanikupäeva tähistamine aitab kaasa kodanikuks olemisega kaasnevate õiguste ja kohustuste teadvustamisele ja kodanikuuhkuse tekkimisele. Võimalusel külastame Riigikogu.

„Kultuuriline identiteet“

- (1) Teema käsitlemisega taotleme õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

- (2) Läbiva teema õppimise toetamine toimub tihti ka pärast õppetunde huvitegevuses. Koolis on koorid, näite-, rahvatantsu- ja kunstiringid. Samuti toetab teema omandamist Koeru Muusikakool.
- (3) Osaleme maakondlikel ja vabariiklikel tantsuvõistlustel (ka omaloominguliste tantsudega) ja rahvusvahelistel tantsufestivalidel (*EUROPEADE*). Igal aastal toimub ülekooliline tantsuetendus, kus tantsib kogu kool. Laulukoorid osalevad laulupidudel ja -päevadel ning erinevatel laulukonkurssidel.
- (4) Noorte kunstnike töid eksponeerime õpilastööde näitustel, kunstivõistlustel. Tutvustame õpilastele Koerule oluliste kultuuritegelaste (E. Viiralt, K. Lepik jt) elu ja loometegevust. Igal aastal toimub K. Lepikule pühendatud luulevõistlus ja kolme põlvkonna teatripäev. Organiseerime teatrietenduste ja muuseumide külastamist.
- (5) Jätkame kultuurikontakte. Arendame sõprussuhteid Jaakko Ilkka kooliga Soomes Ilmajoel ja Dolyna linna kollektiividega Ivano-Frankovski oblastis Ukrainas.

„Teabekeskond“

- (1) Läbiva teemaga taotleme, et õpilane kujuneb arukaks ja kriitiliseks meediatarbijaks ja õpib suhtlema erinevate meedialiikidega: trüki-, elektroonilise ja suulise meediaga.
- (2) Läbivat teemat toetab põhiliselt ainevaldkond „Emakeel ja kirjandus“, teemat käsitletakse ka ainevaldkondades „Võõrkeeled“, „Matemaatika“, „Loodusained“, „Tehnoloogia“, „Sotsiaalsained“ ja „Kunstiained“.
- (3) Koeru Keskkoolis toetavad läbivat teemat järgmised valikained: informaatika, karjääriõpetus, kodundus ja etikett ning tarbekunst. Õppetegevust toetavad kooli raamatukogu, osalemine meediateemalistel võistlustel, kooli koduleheküljel internetis, koolileht Koikera, ekskursioonid Järva Teataja toimetusse Paides, Ringhäälingumuuseumisse Türil ja ETVsse.

„Tehnoloogia ja innovatsioon“

- (1) Õppetöö kaasaegsemaks muutmisel näeme ette siduda arvutiõpetust ja arvutikasutamist erinevate õppeainetega. Lisaks põhiainetele on Koeru Keskkoolis info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamisega seotud järgmised valikained: arvutiõpetus, joonestamine, majandus- ning autoõpetus.
- (2) Koeru Keskkoolis on võimalik kasutada järgmisi tehnoloogilisi vahendeid: terminalipõhine arvutiklass, arvuti õpetajale igas ainekabinetis, üks smart-tahvel, tahvelarvutid, projektorid, koopiamasinad, fotoaparaat, videokaamera, 3D printer, tehnoloogiaklassi tööpingid, käsitöö ja kodunduse klassi õmblusmasinad, pliidid jm.

- (3) IT-alaste võimaluste kasutamiseks toimuvad õpetajate täiendkoolitused. Loodud on infotehnoloogi ametikoht.

„Tervis ja ohutus“

- (1) Põhiülesandena näeme tänapäevase õpikeskkonna loomist, mis vastaks kõikidele tervisekaitse nõudmistele. Selleks rakendame tervist edendavate koolide ideoloogiat.
- (2) Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ eesmärgiks on turvaliselt käituv, ohuolukordi ennetav ja vajadusel abi otsiv õpilane.
- (3) Teadmiste ja oskuste kujunemiseks käsitleme läbiva teemaga seonduvat, eelkõige toetavad eesmärkide saavutamist inimese- ja ühiskonnaõpetus, kehaline kasvatus, töö- ja tehnoloogiaõpetus ning loodusained.
- (4) Läbiva teema omandamist toetavad ka valikained: karjääriõpetus, kodundus ja etikett ning psühholoogia. Korraldatud on liikluskasvatus. Õpilastel on võimalus saada jalgratta- ja autojuhilube.
- (5) Koostööpartneriteks on Lääne-Eesti Päästkeskus, kes viib läbi programme ”Tea tulest“ 1.-3. klassile ja „Kaitse end ja aita teist“ põhikoolile.
- (6) Toetavad tegevused: osalemine tuletõrjevõistlustel ja õppelaagris „Kaitse end ja aita teist“, „Veeohutuse loeng“, huviringid Noorkotkad, Kodutütred, evakuatsiooniplaanide igasügisene tutvustamine ja õppuste läbiviimine.

„Väärtused ja kõlblus“

- (1) Väärtuskasvatus toimub nii ainetundides kui ka erinevatel üritustel koolis, väljaspool kooli ning erinevatel lastevanemate üritustel.
- (2) Väärtuskasvatus algab õpilase enese väärtuste teadlikuks saamisest ja ümbritsevas keskkonnas avalduvate väärtuste märkamisest.
- (3) Oluline on koostöö õpetaja, õpilase ja lapsevanema/eestkostja vahel.

§ 24. Lõimimise põhimõtted

- (1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu.
- (2) Lõimingu õnnestumiseks teevad õpetajad koostööd. Õpetajad kasutavad erinevaid lõiminguviise.
- (3) Lõiming kajastub õpetaja ainekavas ja kooli üldtööplaanis.

§ 25. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

- (1) Õpilase arendamiseks, mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks ning erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks korraldame koolis ainealaseid üritusi, õppekäike ja viiakse läbi projekte.
- (2) Õpikeskkonda mitmekesistavad, üldpädevuste kujunemist ning läbivate teemade omandamist toetavad järgmised ettevõtmised: osalemine erinevates projektides, näiteks „Reipalt koolipinki“, õpetajate päeva tähistamine, Kalju Lepiku sünniaastapäeva tähistamine, ülekooliline tantsuetendus, advendikontserdid ja jõulupeod, Eesti Vabariigi aastapäeva pidulik tähistamine, emakeelepäeva tähistamine, osalemine Koeru kolme põlvkonna teatripäeval, omaloominguliste tantsude konkurss, ülekooliline kevadine matkapäev, õppeaasta tublimate õpilaste ja õpetajate tunnustamine, ainealased võistlused, -olümpiaadid ja konkursid.

LIIKLUSKASVATUS

§ 26. Liikluskasvatus Koeru Keskkoolis

- (1) Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on ohutu liiklemise harjumused, oskus tajuda liikluskeskkonda ning hoiduda käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt ning teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ning ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- (2) Põhikooli esimeses astmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.
- (3) Põhikooli teises ja kolmandas astmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.
- (4) Gümnaasiumis on liikluskasvatuse sisuks liiklusohutust tagavate hoiakute arendamine ja käitumise mõjutamine, millega laiendatakse ja süvendatakse põhikoolis omandatud liiklusohutuslaseid teadmisi, oskusi, vilumusi ja hoiakuid.

§ 27. Liikluskasvatuse läbiviimine

- (1) Ainekavades määratakse liikluskasvatuse detailsemad teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides.
- (2) Teemade käsitlemisel abistab aineõpetajat teemade käsitlemisel liiklusõpetaja.
- (3) 3. klass läbib jalgratturi koolituse. Sügiseti pöörame erinevatel viisidel tähelepanu helkuri olemasolule. Ühineme liiklusohutuslaste kampaaniatega ja tekitame huvi liiklusalase info vastu. Gümnaasiumis on võimalik läbida B kategooria mootorsõidukijuhi koolituskursus.

HINDAMINE NING KLASSI JA PÕHIKOOI LÕPETAMINE

§ 28. Hindamine

(1) Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- toetada õpilase individuaalset arengut;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamiseks.

(2) Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.

(3) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis. Põhikoolis on arvutiõpetuse hindamisel kasutusel sõnalised hinnangud „arvestatud” või „mittearvestatud”.

(4) Muusika- ja kunstiõpetuses, kehalises kasvatuses, käelises tegevuses, käsitöös ja tehnoloogiaõpetuses arvestatakse hindamisel õpilase individuaalset arengut.

(5) Hindamispõhimõtteid tutvustavad õpetajad trimestri alguses.

(6) Õpilane saab oma hinnete kohta teavet õpetajatelt ja klassijuhatajalt.

(7) Koolis on kasutusel e-Kooli päevik.

(8) Õpilasele, kelle vanemal puudub e-Kooli kasutamise võimalus, saadab klassijuhataja kord kuus koju hinnete lehe.

(9) Kool annab põhikooli õpilasele ja tema vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga trimestri ning õppeaasta lõpus.

(10) Nõuded õpilase käitumisele ja hoolsusele esitatakse kooli kodukorras. (JUHEND)

(11) Õpitulemuste, käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab klassijuhataja õppeaasta alguses.

(12) Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord sätestatakse kooli õppekavas.

(13) Õpilasi, kellele on määratud õppenõukogu otsusega individuaalne töövorm, hinnatakse vastavalt sätestatud erisustele, mis fikseeritakse õpetaja tegevuskavas.

§ 29. Kujundav hindamine

- (1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- (2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärgide ja läbivate teemade), käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.
- (3) Kujundaval hindamisel võib kasutada aine- ja valdkonnapõhiseid õpimappe, mis sisaldavad õppetöid, tööde analüüsi ja tagasisidet.

§ 30. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

- (1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppimise käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (2) Hindamisel viie palli süsteemis:
  - hindegas „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
  - hindegas „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
  - hindegas „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisele õppimisele või edasises elus;

- hindegas „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasises õppimises või edasises elus;
  - hindegas „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasises õppimises või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- (3) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegas „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90-100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegas „4” 75-89%, hindegas „3” 50-74%, hindegas „2” 20-49% ning hindegas „1” 0-19%.
  - (4) Põhikooli esimeses klassis kasutatakse hindamisel sõnalisi hinnanguid.
  - (5) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegas „nõrk”.
  - (6) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegas „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
  - (7) Kui õpilane on puudunud töö toimumise päeval või on jätnud oma tööülesanded sooritamata, siis tehakse e-Kooli sissekanne „*”, mis märgistab tegemata tööd. Tegemata töö tuleb õpilasel sooritada kokkuleppel aineõpetajaga.

§ 31. Hindamine 1. klassis

- (1) 1. klassis kasutatakse sõnalisi hinnanguid. Kokkuvõttev sõnaline hinnang kirjeldab õpilase arengut, õppeprotsessis osalemist, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist ning õpitulemusi, tuuakse esile õpilase edusammud ning juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ja lünkadele teadmistes.
- (2) Kokkuvõtva hinnangu õpetajate tähelepanekud ja märkmed. 1. klassi õpilasele antud kokkuvõtvad hinnangud kantakse iga trimestri lõpus oma kooli tunnistusele.

§ 32. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

- (1) Kokkuvõtva hinde panemisel arvestab õpetaja õpitulemusi, kokkuvõttev hinne ei ole aritmeetiline keskmine.

- (2) Põhikoolis pannakse välja õppeaine trimestrihinded ja aastahinne.
- (3) Õpilast ja vanemat/eestkostjat teavitatakse kirjalikult kokkuvõtvatest hinnetest.
- (4) Kehalises kasvatuses füüsilisest koormusest pikaajaliselt vabastatud õpilasi on lubatud õpetajal anda trimestri lõpuks hinnang „arvestatud“ või „mittearvestatud“ kirjalike tööülesannete täitmise põhjal. Aastahinde väljapanekul teisendatakse hinnangud viiepallisüsteemi.
- (5) Kui õppeaine trimestrihinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval trimestril omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“.
- (6) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse sobiv tugisüsteem.
- (7) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeveerandi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja juhendamisel õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase trimestri lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu.
- (8) Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeaasta lõppu.
- (9) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase ja tema seadusliku esindaja ning kuulab ära nende arvamuse.
- (10) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase ja tema seadusliku esindaja ning kuulab ära nende arvamuse.
- (11) Põhikooli õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse üle järgmisse klassi aastahinnete alusel.

(12) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist.

(13) Sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

§ 33. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele ja matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Loovtöö sooritatakse 8. klassis. Loovtöö koostatakse ja vormistatakse Koeru Keskkooli loovtöö juhendi järgi. (JUHEND)

(3) Põhikooli lõpetab õpilane (lapsevanema kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega),

- kellel on üks nõrk või puudulik eksami- või aastahinne;
- kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksami- või aastahinne.

(4) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

HINDAMINE JA GÜMNAASIUMI LÕPETAMINE

§ 34. Hindamine

(1) Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

(3) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtivatele hinnetele. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas.

(4) Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kodukorras.

§ 35. Kujundav hindamine

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

- (2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärgide ja läbivate teemade), käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.
- (3) Kujundaval hindamisel võib kasutada aine- ja valdkonnapõhiseid õpimappe, mis sisaldavad õppetöid, tööde analüüsi ja tagasisidet.

§ 36. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

- (1) Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate tulemustega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (2) Gümnaasiumiastmes pannakse kursuse- ja koondhinded.
- (3) Hindamisel viie palli süsteemis:
  - hindegga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
  - hindegga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
  - hindegga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;
  - hindegga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;
  - hindegga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub.
- (4) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90-100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegga „4” 75-89%, hindegga „3” 50-74%, hindegga „2” 20-49% ning hindegga „1” 0-19%.

- (5) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk“.
- (6) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

§ 37. Kokkuvõtvad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine

- (1) Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega.
- (2) Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud“ ja „mittearvestatud“, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.
- (3) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.
- (4) Gümnaasiumi lõputunnistuse saab õpilane:
  - kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
  - kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid;
  - kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami; kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina.
  - Uurimistöö sooritatakse 11. klassis.
  - Uurimistöö koostatakse ja vormistatakse Koeru Keskkool uurimistöö juhendi järgi.(JUHEND)
- (5) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMINE NING NÕUSTAMINE

§ 38. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

- (1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, tagatakse täiendav pedagoogiline juhendamise väljaspool õppetunde (konsultatsioonitunnid, pikapäeva- või õpiabirühm).
- (2) Kooli kodulehe, õpilaspäeviku ja klassijuhataja abiga tagatakse õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavus õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri alguses.
- (3) Õpilaste teadmiste-oskuste hinded ja märkused õppe-kasvatustöö kohta on kättesaadavad õpilaspäeviku ja/või e-Kooli kaudu.
- (4) Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine. Arenguestluse läbiviimise kord on sätestatud juhendis. (JUHEND)

§ 39. Hindamine ja koolikohustuse täitmise märkimine e-Koolis

Hinded: „5“ väga hea, „4“ hea, „3“ rahuldav, „2“ puudulik, „1“ nõrk, „a“ arvestatud, „ma“ mitteamvestatud, „!“ kodune töö tegemata ja „*“ hindamata.

Puudumised: „E“ tunnist eemaldatud, „H“ haige, „K“ kodustel põhjustel, „L“ tunnist ära lubatud puudumine, „M“ käis arsti juures, „P“ põhjuseta, „S“ võistlustel, „T“ tervislikel põhjustel, „V“ vabastatud, „X“ põhjusega hiline mine ja „+“ põhjuseta hiline mine.

§ 40. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

- (1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegä „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- (2) Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahelisel kokkuleppel. Järelevastamiseks ja konsultatsiooni saamiseks on koostatud õpetajate konsultatsioonide graafik, mis on kättesaadav kooli veebilehel ja teadetetahvlil.

§ 41. Põhikooli õpilase käitumise ja hoolsuse kohta tagasiside andmise kord

- (1) Nõuded Koeru Keskkooli põhikooli õpilase käitumisele ja hoolsusele on esitatud kodukorras. (JUHEND)
- (2) Käitumise ja hoolsuse kohta antakse tagasisidet õpilasele iga trimestri lõpus.
- (3) Õpilast ja tema vanemat teavitab kool käitumisest ja hoolsusest elektroonilise õppeinfosüsteemi (eKooli) vahendusel.

§ 42. Hinde vaidlustamine

- (1) Õpilasel ja lapsevanemal on õigus saada selgitusi väljapandud hinde õigsuse kohta, selleks pöördub ta esmalt:
  - aineõpetaja poole, kes selgitab hinde või hinnangu kujunemise protsessi;
  - kui õpilane või lapsevanem ei nõustu aineõpetaja selgitustega, on tal õigus pöörduda klassijuhataja poole;
  - klassijuhataja organiseerib hinde vaidlustamise kooli juhtkonna juures.

HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUS

§ 43. Hariduslike erivajadustega õpilased

- (1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
- (2) Edukamad õpilased suunatakse koolivälistele aineolümpiaadidele, konkurssidele või võistlustele.
- (3) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine, võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava (IÕK).
- (4) Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse lihtsustatud õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.
- (5) Hariduslike erivajadustega õpilastele suunatavaid tugimeetmeid aitab koordineerida kooli HEV õppe koordinaator.
- (6) Käitumisraskustega õpilaste puhul rakendatakse meetmeid, mis on fikseeritud kooli kodukorras.

§ 44. Hariduslike erivajadustega õpilased gümnaasiumis

- (1) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib gümnaasium teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Piiratud teovõimega õpilase puhul kaasatakse nende muudatuste tegemisse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

- (2) Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada nõustamiskomisjoni soovitusel.
- (3) Tervislikel põhjustel koduõppel olevale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava ning tema õppekoormust võib vähendada kuni kaheksa kursuse võrra iga arvestusliku koduõppel viibitud õppeaasta kohta.

§ 45. HEVKO

- (1) Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineeri (edaspidi HEVKO), kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, juhendajate ja õpetajate vahel.
- (2) HEVKO toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks.
- (3) HEVKO kutsub kokku Õpiedu Ümarlaua, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.
- (4) Ümarlaua tööd juhib HEVKO.

§ 46. Õpiedu Ümarlaud

- (1) Õpiedu Ümarlauda kuuluvad klassijuhataja, tugispetsialistid ja omaavalitsuse esindaja, vastavalt vajadusele kaasatakse õpetajaid ja muid koolitöötajaid.
- (2) Tugispetsialistid Koeru Keskkoolis on sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog, eripedagoog, õpiabirühma õpetajad, pikapäevarühma kasvatajad ja raamatukoguhoidja.
- (3) Õpiedu Ümarlaud saab kokku septembri teisest poolest aprilli lõpuni. Koolis on individuaalsete arengujälgimise kaartide süsteem. Õpiedu Ümarlaud teeb vajadusel koostööd Järvamaa Rajaleidja keskusega. Psühholoog töötab koolis üks päeva nädalas. Psühholoogi vastuvõtule registreerib sotsiaalpedagoog.

§ 47. Töö õpiraskustega õpilastega

- (1) Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada järgmisi meetmeid:
  - tugispetsialisti teenus;
  - täiendavad aineõpetajate konsultatsioonid;

- individuaalse õppekava rakendamine;
- pikapäevarühma vastuvõtmine.

Meetmete rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitusi.

- (2) Koeru Keskkoolis on võimalik õpilane suunata ainealase õpiabirühma. Õpiabirühm moodustatakse ainealaste ja väljakujunemata õpiraskustega või logopeediliste probleemidega põhikooliõpilastest. Õpiabirühma kohaldamiseks on vajalik lapsevanema nõusolek.
- (3) Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb õpiraskusest, siis avatakse talle individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Kaardi avab ja 1. tasandi tähelepanekud kannavad kaardile klassijuhataja ja aineõpetajad.
- (4) Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused kannab kaardile klassijuhataja.
- (5) IAJK alusel ja Õpiedu Ümarlaua soovitusel on HEVKOI võimalik teha direktorile ettepanek õpilasele koolis võimaliku õpiabi meetme rakendamiseks.
- (6) Meetme rakendamise perioodil õpetajad ja tugispetsialistid jälgivad õpilase arengut ja tulemuste ilmnedes kirjeldavad õpilase arengut ja toimetulekut vähemalt korra aastas IAJK-l ning esitavad omapoolsed soovitused.
- (7) Õppeaasta lõpul hindab HEVKO koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja direktorile edasisteks tegevusteks:
  - meetme rakendamise lõpetamine;
  - meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil;
  - meetme vahetamine või muu meetme lisamine;
  - täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

§ 48. Nõustamiskomisjoni soovituste rakendamine

- (1) Kui nõustamiskomisjon on andnud soovitusi õppida õpiraskustega õpilaste klassis vähemalt kuuele ühes klassis õppivale õpilasele, moodustab kool nendest lapsevanemate nõusolekul õpiraskustega õpilaste klassi.
- (2) Kui nõustamiskomisjon on otsustanud määrata õpilasele lihtsustatud õppekava, siis võimaldab kool õpilasel õppida vastavalt lihtsustatud õppekavale. Individuaalse õppekava koostamise ja rakendamise korraldab HEVKO.

- (3) Kui nõustamiskomisjon on suunanud õpilase väikeklassi, siis võimaldab kool tal õppida väikeklassis.

§ 49. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele

Individuaalse õppekava ühes või mitmes aines määrab õppenõukogu õpilasele, kellele on nõustamiskomisjoni poolt näidustatud individuaalne õppekava või kelle õpitulemused on klassis õpitavast oluliselt erinevad. IÕK koostamise ja rakendamisega tegeleb HEVKO.

KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDUS

§ 50. Karjääriõpetuse lähtealused

- (1) Karjäärinõustamisega koolis aidatakse õpilasel arendada teadlikult iseennast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja edasiõppimisevõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjäärioskuste tegemist ja eneseteostust.
- (2) Karjääriõpetuse peateemadeks on:
  - enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel;
  - õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmaõppimine;
  - karjääri planeerimine ja otsustamine.
- (3) Koolis kuuluvad karjääriteenuste süsteemi:
  - erinevate õppimisvõimaluste tutvustamine tundides;
  - silmaringi laiendamine messidel ning vastavasisulistel üritustel;
  - õppekäikude korraldamine erinevatesse ettevõtetesse;
  - kohtumiste korraldamine erinevate spetsialistide, teiste koolide esindajate, vilistlastega;
  - maakonna karjäärinõustaja juhendamisel kutsesobivustestide täitmine;
  - Järvamaa Rajaleidja spetsialistide karjäärialased õppepäevad koolis.
- (4) Karjääriplaneerimisel kasutatakse koolis nii individuaalseid kui ka grupinõustamisi.
- (5) Individuaalnõustamisel võib lisaks õpilasele soovi korral osaleda ka lapsevanem.
- (6) Grupinõustamisel osaleb kogu klass, grupp. Grupinõustamisel tehakse erinevaid teste, rollimänge ja tutvustatakse erinevaid õppimisvõimalusi.
- (7) Koolis nõustavad vastavalt oma pädevustele sotsiaalpedagoog, aineõpetajad ja klassijuhatajad.

§ 51. Karjääriteenuste korralduskava eesmärgid

- (1) Õpilaste karjääriplaneerimise oskuste kujunemiseks on õpilaste vajadusi arvestav keskkond.
- (2) Õpilased osalevad erinevates karjääriplaneerimist toetavates tegevustes.
- (3) Õpilastel suureneb huvi oma karjääri planeerimise vastu. Karjääriõpetusse on kaasatud erinevad huvigrupid.

§ 52. Tegevused

- (1) Koeru Keskkooli karjääriteenuste korralduskava koostamisel ja tegevuste planeerimisel on arvesse võetud kõikide vanuserühmade vajadusi ja lähtutakse konkreetsetest kohalikest majanduslikest ja sotsiaalsetest võimalustest ning vajadustest. Karjääriõpetus aitab kaasa sotsiaalsete oskuste ja kodanikupädevuse kujundamisele, algatusvõime ja ettevõtlikkuse arendamisele, tegevuste tulemusena suureneb ka kultuuriteadlikkus ja -pädevus.
- (2) Karjääriõppe terviklikkuse tagamiseks käsitletakse teemasid integreeritult õppeaasta vältel.
- (3) Karjääriõppe õppetöö osana: läbiva teemana (ühiskonnaõpetus, inimeseõpetus, keeleõpetus, kunstiõpetus, informaatika, loodusained).
- (4) Karjääriõppe lõimimine tunniväliste tegevuste ja sündmustega: infopäevad, karjäärimessid, töövarjupäev, karjääripäev, projekt "Tagasi kooli", üritus „Õpime professionaalidelt“, huviringide tegevus.
- (5) Rajaleidja karjäärinõustajate teenuste vahendamine õpilastele eelnevalt kokkulepitud ajas ja mahus (testid, karjääriinfo, individuaalne karjäärinõustamine).

§ 53. Ressursid

- (1) Koolis töötab karjäärikoordinaator.
- (2) Koostöö kohaliku omavalitsuse, hoolekogu, piirkondliku nõustamiskeskuse ja lastevanematega.
- (3) Koolil hea koostöö Rajaleidja keskusega, kes varustab kooli info ja õppe- ning metoodiliste materjalidega.
- (4) Kool taotleb vahendeid projektidest ja osaleb programmides.

KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

§ 54. Kooli õppekava uuendamine ja täiendamine

- (1) Õppekava vaadatakse üle enne uue õppeaasta algust.
- (2) Ettepanekuid kooli õppekava uuendamiseks võivad teha kooli juhtkond, hoolekogu, õpetajad ja töötajad ning õpilased ja lapsevanemad.
- (3) Õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli õppenõukogule, õpilasesindusele ja hoolekogule.
- (4) Kooli õppekava kinnitab kooli direktor.
- (5) Õppekava muudatuste eest vastutab õppejuht.
- (6) Kooli õppekava avalikustatakse kooli kodulehel.